

Nionde roten, tomt 49

Kvarteret Klädespressaren

Tjugonde roten 1637–57v

Spannmålgatans norra sida

Elfte roten 1657h–70

mellan östra hamnen och vallen

Anders Svensson

1663, 1666

Karin Andersdotter

1672–75

Anders Torsson 1668

Björn Andersson båtsman 1672

Oluf Svensson Kåre murmästare

1663, 1666–72, änkan 1674–75, M1676: 1 tomt

Gustavi tomtöreslängd 1670–73, änkan 1674–81, 1 tomt

På Oluf Svensson Kåhres änka Elsa Willemsdotters begäran utsågs den 10.5.1672 värderingsmän att besiktiga ett arbete Oluf Kåhre hade utfört åt vägmästare *Peder Svensson*.

Den ena halvan av gården ägdes 1696 av Per snickares änka, som 1697

kallades utfattig. Hon är väl densamma som 1700 kallades Petter Igels änka.

Den andra halvan ägdes 1696 av Per Helgessons änka.

Båda halvorna ägdes år 1700 av Petter Igels änka och 1705 av Sven (Johansson) Luhrstens änka. Den 26.7.1707 värderades Sven Johanssons änka Ingrid Andersdotters (Krooks) gård på Spannmålgatan mellan konstapeln Ek i öster och däledragaren Anders Jonsson i väster, 180 d smt (Berg II:5–6, 265).

Ingrid Andersdotter gifte om sig med ”enrollerade” Erik Andersson, vilken 17.10.1707 till *Albrecht Wedinghuusens* änka *Margareta* pantsatte gård på Spannmålgatan mellan Anders Jonsson däledragare i väster och Anders Andersson Masthuggare i öster. 1715 värderades Erik Anderssons tomt till 100, husen till 200 och lösöret till 50 d smt. En avsevärd mängd människor bodde i gården 1717: Utom enrollerade båtsmannen Erik Andersson och hans hustru Ingrid Andersdotter avskedade båtsman *Anders Surte* med sin hustru *Ingrid Persdotter* (kallade fattiga), *Jöns Kiellman* klädemakare med hustru *Carin Svendsdotter*, läregossen *Isak Stahre*, pigan *Margareta Svendsdotter*, fattiga inhyses kvinnfolket *Kierstin Börgesdotter* samt de båda soldathustrurna *Karin Larsdotter* och *Catarina Nilsson* – alla eventuella barn oräknade. 1720 omtalas Erik Anderssons änka (Ingrid Andersdotter Krook) som ägare till gården.

Hon sålde den 26.1.1725 *framtomten* av sin gård på Spannmålgatan mellan klädesvävare Jonas Apelmans hus i öster och dälledragaren Anders Jonsson i väster till hökaren Jonas Ekling för 340 d smt. Denne Jonas Ekling fick burskap 27.8.1723. Jonas Ekling tycks icke vid denna tidpunkt haft tillräckligt god ekonomi för att gå i land med husköpet. Redan den 7.3.1726 lät *madame Margareta Weddinghausen* uppbjuda borgaren Jonas Eklings hus och gård på Spannmålgatan (samma grannar nämnda som 1725) som sin underpant för ett lån på 180 d smt kapital plus ränta 78 d givet till Erik Andersson. Den 26.4.1726 utropades Jonas Eklings halva framgård på Spannmålgatan förgäves för 350 d smt: den 26 april inropades den av Jonas Ekling själv för 272 d smt. Samma år den 27 maj såldes det till Claus Schmill (eller Schmiel) för 251 d smt. – Jonas Ekling hade en bror *Jöns Ekling* som var skomakare. – Honom själv kan man återfinna som ägare av egendom i Masthugget, såld 1746, då han kallas före detta borgaren, nuvarande gästgivaren Jonas Ekling. Hans första hustru, som var dotter till *Sven Olofsson* i Anered, var död 16.2.1730. Han avled 28.6.1755 (bou 6.2.1756) och ägde då hus och gård på Kungsgatan på hörnet vid Hästetorget (2.59). Claus Schmill, som anges som köpare 1726, behöll icke heller han gården länge, ty 1730 står den skriven på Olof Andersson Sörberg (eller Söderberg).

Claus Schmill gifte sig 19.11.1707 med Ellika Weddinghausen. Han var föreståndare för tyska kyrkan, när han begravdes 54 år gammal 31.5.1732 – blott några dagar därefter, den 4 juni, begravdes hans änka. I kyrkboken kallas han ej Claus utan Nic(olaus), som hans arvingar anges 6.10.1746 (EIIb:41) *Albrecht Schmill* (representerad av handelsmannen *Johan Andersson*) och *Maria Schmill* (som i april 1748 var änka efter *Herman Bernhard Steffen* och hade mist allt ”intill kläderna på kroppen”). Albrecht Schmill uppkallades 21.1.1746 till borgmästare och råd för att svara för sitt ostadiga och slösaktiga leverne (EIIb:38). 1748 blev han (som var svåger till ovannämnde handelsman Johan Andersson) soldat under Hessensteinska regementet.

Olof Andersson Sörman ägde framtomten ännu 1735. Han kan vara densamme som den Olof Sörman, som 12.10.1713 fick burskap som klensmed.

Redan den 6.2.1723 hade Ingrid Andersson Krook med bifall av dottern och hennes man skomakaren *Jörgen Wedberg* till fortifikationstimmerman Bengt Larsson och dennes hustru Karin Hansdotter sålt sin del i deras gemensamma tomt och bakgård, som var bebyggd, mellan klädesmakaren Apelman och Anders Jonsson: priset var 600 d smt. Bakgården höll 52'×25'. Bengt Larsson sålde för 500 d smt gården till en *Lars Andersson*, men köpet upphävdes, sedan Karin Hansdotters kusin, änkan Ingeborg Larsdotter (annan läsning Ivarsdotter) hade bördat gården 3.12.1737. Hon betecknas i tomtöreslängderna som avskedade soldaten Jonas Klingstedts änka. Timmermannen Bengt Larsson stod i tomtöreslängden 1737 skriven för hela gården (såväl fram- och bakgård). Det förefaller som om också Ingeborg Larsdotter ägt hela gården. Hon klagar själv i en supplik april 1738 (EIIb:17) att hon var änka på sjunde året och ensörjande med en liten son. Hon hade måst hålla en halv karl i inkvartering. Hon hade tillhandlat sig (inbördat den enligt magistratens resolution) en liten gård av vallsättaren Bengt Larsson på Spannmålgatan och emottagit den förleden påsk. Nu ville Bengt Larsson, att hans inkvarterings- och sammanskottsavgifter skulle överföras på henne, då han numera icke brukade någon borgerlig näring.

1759 ville vallsättaren *Olof Larssons* döttrar *Anna Maria* och *Gunilla* börda den gård, som deras farbror Bengt Larsson den 21.2.1738 hade sålt till soldaten Klingstedts änka Ingeborg Larsdotter för 500 d smt. Ingeborg står för gården 1755, men 1760 har vallsättaren (fortifikationstimmermannen, senare kallad sergeant och vallmästare) Jonas Hillberg tagit över skyldigheten att betala tomtöre. Troligen sökte Olof Larssons döttrar börda gården just i samband med ägarebytet från Klingstedts änka till Hillberg.

Gården stannade bara ett par, tre år i Hillbergs ägo, ty den 13.6.1763 lät skräddaren mästare Petter Nyberg första gången uppbjuda ett på Spannmålgatan mellan klädesmakaren mästare Jonas Apelmans hus å östra och änkan hustru Brita Bärentzens hus å västra sidan beläget hus och gård, som han köpt för 2 800 d smt av vallsättaren Jonas Hillberg och hans hustru Marta Jonsdotter. Den sistnämnda var tidigare gift med fortifikationsvallmästare Anders Larsson. Den 12.10.1776 begärdes och beviljades inteckning till vallsättaren Anders Larssons dotters säkerhet för hennes arv 142 d 24 1/8 öre smt i hennes styvfaders och förmyndares hökaren Jonas Hillbergs på Spannmålgatan belägna hus och gård. I juli 1786 ägde bouppteckning rum efter Marta Jonsdotters ogifta dotter *Gunilla Andersdotter* (förmyndare *Anders Brandtberg*: då var modern änka efter vallmästaren Jonas Hillberg och bosatt Sillgatan (7.38).

I en supplik 1755 (EIIb:81, 30.7.1755) förklarade skräddaregesällen Petter Nyberg sig nöjd med att bosätta sig utom staden antingen på varvet, Masthugget, Haga eller annorstädes, om han blott finge få förfärdiga sitt mästerstycke och vinna mästerskap. På detta villkor biföll skräddarämbetet hans begäran, och burskap vann han 17.9.1756, men slapp tydligen evig förvisning till förorterna. Möjligen var det icke hans mening att behålla gården – i varje fall hela, ty den 27.11.1764 sålde han gård på Spannmålgatan till J Albrecht Laurbeck, som undertecknade obligation på resterande köpeskilling denna dag på 2 500 d smt. Den 4.9.1765 begärde Laurbeck försäljning på auktion av hus och gård på Spannmålgatan, som han tillhandlat sig av skräddaren mästare Peter Nyberg.

På begäran av mästare Petter Nyberg beviljades den 2.3.1765 (AIIbb:7) laga inteckning i dess på Spannmålgatan belägna hus och gård till säkerhet för den omyndige *Anders Torkelssons* hos förmyndaren Nyberg inestående arv.

Petter Nyberg avled i oktober 1770. Vid bouppteckningen den 15.11.1773 sägs han äga hus och tomt på Spannmålgatan bestående av sex rum i framdelen och fyra rum och bryggghus i bakdelen, 1 815 d smt. Hans änka Anna Catarina Nyman (syster till perukmakare *Nicolaus Nyman*) förklarar i tomtöreslängden 1785 vara 74 år och ha uppsagt sitt burskap och 1790 vara "fattig". 1785–90 delade hon gården med mågen skräddaremästare Magnus Wikstrand gift Elisabeth Margareta Nyman (född 1756, död 18.3.1828). Logarvaren Magnus Siedvall, som även ägde 9.48, uppbjöd gården 9.49 den 21.2.1791 och 9.50 den 23.5.1796 ägde de båda första gårdarna vid branden 1794.

De båda gårdarna 9.48–49 ägdes 1800–07 av fabrikören Claes Fr. Habicht och var åtminstone vid sistnämnda tidpunkt bebyggda.

Senare uppbud av 9.49-9.50

Katolska församlingen 16.2.1863